

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z BIOLOGII

Rok szkolny 2019/2020

Wymagania edukacyjne i kryteria oceny.

Przedmiotowy system oceniania z biologii uwzględnia założenia obowiązującego w Wewnątrzszkolnym Systemie Oceniania II Liceum Ogólnokształcącym im. Adama Asnyka w Bielsku-Białej.

Uwzględniając standardy wymagań podstawowych (odpowiadających ocenom dopuszczającej i dostatecznej) i ponadpodstawowych (ocenom: dobrej i bardzo dobrej) proponuje się odpowiednio następujące oceny wg obowiązującej skali:

- **ocena niedostateczna:** uczeń nie opanował wiedzy i umiejętności obejmujących wymagania konieczne. Nie uzyskał minimum 40% wartości punktów z odpowiedzi pisemnych podczas kontroli bieżącej. Nie potrafi definiować pojęć, omawiać i charakteryzować podstawowych zjawisk biologicznych, nawet przy pomocy nauczyciela. Wykazuje brak systematyczności i chęci do nauki. Nie podejmuje prób poprawy ocen niedostatecznych ze sprawdzianów w terminie wcześniej określonym lub odmawia odpowiedzi. Nie przejawia aktywności na lekcjach oraz nie prowadzi systematycznie zeszytu przedmiotowego.
- **ocena dopuszczająca:** uczeń wykazuje duże braki w zakresie wymagań podstawowych, ale opanował wiedzę i umiejętności obejmujące wymagania konieczne. Potrafi skorzystać z pomocy nauczyciela, aby omawiać i charakteryzować zjawiska biologiczne. Podejmuje próby poprawy ocen niedostatecznych ze sprawdzianów. Nie przejawia aktywności na lekcjach. Widoczne są braki w notatkach z lekcji w zeszycie przedmiotowym.
- **ocena dostateczna:** uczeń opanował wiedzę i umiejętności w zakresie podstawowym. Potrafi definiować pojęcia biologiczne, omawiać i charakteryzować zjawiska. Bez pomocy nauczyciela nie potrafi rozwiązywać problemów biologicznych, analizować, wnioskować, uogólniać i interpretować. Przejawia słabą aktywność na lekcjach, ale systematycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy.
- **ocena dobra:** uczeń ma niewielkie braki w zakresie wiedzy. Potrafi przy niewielkiej pomocy nauczyciela problemowo przedstawiać zjawiska biologiczne, analizować, oceniać je i interpretować, wnioskować. Wykazuje aktywność na lekcjach. Podejmuje działania na rzecz środowiska i w zakresie profilaktyki zdrowotnej.
- **ocena bardzo dobra:** uczeń w stopniu wyczerpującym opanował materiał na poziomie wymagań podstawowych oraz wykazuje się wiadomościami i umiejętnościami dopełniającymi. Samodzielnie interpretuje, ocenia, analizuje zjawiska biologiczne. Potrafi uzasadnić opinie i sądy. Wykazuje umiejętność pozyskiwania informacji z różnych źródeł. Wykazuje aktywność na lekcjach oraz podejmuje działania dodatkowe (na rzecz środowiska, w zakresie profilaktyki zdrowotnej, bierze udział w konkursach i olimpiadach).

- **ocena celująca:** uczeń wykazuje wiedzę wykraczającą poza podstawę programową. Samodzielnie podejmuje działania w celu rozwijania swoich zainteresowań i uzdolnień. Osiąga sukcesy w olimpiadach i konkursach.

Formy i metody sprawdzania wyników.

Kontrola bieżąca, dokonywana w trakcie przyswajania nowej dla uczniów treści nauczania, pozwala na obserwację indywidualnych postępów ucznia. Należąc do niej będą:

➤ **Sprawdziany pisemne;**

Przeprowadzane są po realizacji poszczególnych działów nauczania lub pod koniec semestru albo roku szkolnego, np. sprawdzenie wyników nauczania. Wymaga dłuższego czasu na przeprowadzenie (godzinny sprawdzian pisemny). Data przeprowadzenia takiej kontroli ustalana jest na tydzień przed terminem pisania i zostaje zapisana w kalendarzu klasy.

Poprawa sprawdzianów (każdej oceny) jest dobrowolna i musi odbyć się na dyżurze dydaktycznym w ciągu dwóch tygodni od momentu oddania sprawdzonych prac. Uczeń nieobecny na sprawdzianie zalicza go w ciągu dwóch tygodni od dnia w którym klasa pisała sprawdzian na dyżurze dydaktycznym po pojawieniu się w szkole.

Jeżeli w ciągu semestru jest 1-3 sprawdzianów uczeń musi mieć zaliczone na ocenę pozytywną wszystkie. W przypadku 4 i więcej sprawdzianów dopuszcza się jedną ocenę niedostateczną. Jeżeli uczeń nie napisał sprawdzianu, po upływie wyznaczonego terminu w danej rubryce wpisuje się „nb”. Jeśli w ciągu semestru jest 1-3 sprawdzianów uczeń musi napisać wszystkie natomiast w przypadku 4 i więcej sprawdzianów dopuszcza się nie pisanie jednego sprawdzianu.

Nie dopuszcza się zaliczania lub poprawy sprawdzianów zaległych pod koniec semestru.

Sprawdziany zawierają zadania otwarte i zamknięte.

Do zadań otwartych zaliczamy:

- zadania krótkiej odpowiedzi,
- zadania z luką.

Do zadań zamkniętych zaliczamy:

- zadania na dobieranie,
- zadania wielokrotnego wyboru typu A, B, C, D, E,
- zadania alternatywnego wyboru typu „prawda – fałsz”.

W ocenianiu prac pisemnych przyjęto następującą skalę:

niedostateczny	–	(0% , 39%)
dopuszczający	–	(40% , 49%)
dostateczny	–	(50% , 74%)
dobry	–	(75% , 89%)
bardzo dobry	–	(90% , 100%)
celujący	-	(100 % + zadania dodatkowe).

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który uzyskał ze sprawdzianu 98%-100% oraz wykonał zadanie(zadania) dodatkowe, o zwiększonym stopniu trudności.

- **wypowiedzi ustne;** Połączone są z analizą materiałów źródłowych (rysunków, schematów), obserwacją modeli, wykonywaniem schematycznych rysunków. Kryteria oceniania odpowiedzi obejmują:
 - zakres materiału z trzech ostatnich tematów
 - wartość merytoryczną wypowiedzi
 - samodzielność wypowiedzi
 - logiczny układ treści
 - sprawne i poprawne posługiwanie się terminologią biologiczną
 Uczeń, który odmówił odpowiedzi otrzymuje ocenę niedostateczną.
- **kartkówki;** Kartkówki wcześniej zapowiedziane przez nauczyciela mogą obejmować większy zakres treści programowych. W tym przypadku ta forma sprawdzania wiedzy i umiejętności jest obowiązkowa i nie ma możliwości zgłoszenia nie przygotowania. Kartkówki niezapowiedziane obejmują zakres trzech ostatnich tematów. Uczniowie, którzy z przyczyn losowych są nieobecni na zajęciach w dniu pisania takiej kartkówki, mogą napisać ją na najbliższym dyżurze dydaktycznym lub będą odpytani z danego materiału na najbliższych zajęciach. Poprawa wyżej wspomnianej kartkówki nie jest obowiązkowa, może ona mieć miejsce na dyżurze dydaktycznym w terminie nie później niż dwa tygodnie po oddaniu jej przez nauczyciela. W przypadku nieobecności uczeń może napisać kartkówkę na najbliższym dyżurze dydaktycznym po pojawieniu się w szkole.
- **domowe prace ucznia;** W przypadku jej braku uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną. Nie ocenia się zadań, które zostały rozwiązane błędnie.
- **kontrola zeszytu przedmiotowego;** Uczeń jest zobowiązany prowadzić zeszyt przedmiotowy. Kontrola zeszytu odbywa się podczas wypowiedzi ustnej. W przypadku stwierdzenia przez nauczyciela braków, dotyczących notatek z lekcji, uczniowi wyznacza się termin ich uzupełnienia.
- **nieprzygotowanie;** Uczeń ma prawo zgłosić nieprzygotowanie zwane „np” bez podania przyczyny raz w przypadku podstawy i dwa razy w przypadku rozszerzenia w ciągu każdego semestru. „np.” nie zwalnia ucznia z zapowiedzianych z tygodniowym wyprzedzeniem sprawdzianów, zadań domowych, kartkówek itp. „np.” należy zgłosić na początku lekcji w trakcie sprawdzania obecności przez nauczyciela.
- **aktywność na lekcji;** Ocenę za aktywność wystawia się uczniowi, gdy:
 - prezentuje nowe informacje związane z omawianym tematem w postaci referatu, który przedstawia samodzielnie

- przygotowuje, prezentuje i omawia pomoce dydaktyczne np. w postaci plakatów, foliogramów, tekstów źródłowych
- bierze udział w dyskusji, prezentuje własne poglądy i uzasadnia je
- wyciąga trafne wnioski
- przedstawia wyniki samodzielnie zaplanowanych i przeprowadzonych obserwacji i eksperymentów biologicznych
- bierze udział w konkursach szkolnych, okręgowych, wojewódzkich, ogólnopolskich
- planuje i przeprowadza wywiady z ciekawymi ludźmi czy ankiety dotyczących problemów biologicznych,
- prezentuje problemy biologiczne w formie, np. wystroju gabloty, audycji przez radiowęzeł szkolny
- przygotowuje i bierze aktywny udział w sesjach ekologicznych, inscenizacjach biologicznych, seminariach i dyskusjach problemowych,
- propaguje i podejmuje działania mające korzystny wpływ na zdrowie i środowisko wśród społeczności lokalnej czy regionalnej, np. przygotowanie audycji radiowych, udział w lokalnych akcjach ekologicznych.

Warunki, które musi spełnić uczeń, który ubiega się o podniesienie oceny semestralnej lub końcoworocznej.

- ma usprawiedliwione wszystkie nieobecności na lekcjach biologii w terminie ustalonym Statutem Szkoły
- uzyskał pozytywne oceny ze sprawdzianów lub zapowiedzianych kartkówek
- poprawił oceny niedostateczne ze sprawdzianów i zapowiedzianych kartkówek, lub podejmował próby poprawy, w terminie jednego tygodnia od momentu oddania prac pisemnych przez nauczyciela